

ВІДБИТІ ВІД РІДНОГО БЕРЕГА

Олександр Зарицький

У березні ц. р. святкували сусіди соті роковини вродин «свого» визначного музика і композитора, якого ставлять між найвиднішим, що з'явилися в добі від Монюшка до Падерєвського.

Наш земляк Олександр Зарицький уродився у Львові 24-го лютня 1834 р. Музичні студії відбував зразу в Берліні у славнозвісного піаніста Рудольфа Віоле (учня Ліста), олісля 4 роки в Парижі у Ребера, професора композиції в консерваторії. З черги як піаніст концертав довгі роки в різних містах Європи, а мусів бути небуденним віртуозом, коли грав у ляйпцизькому «Гевандгаузі» (1863), що ста-

Олександр Зарицький

новило рід високого відзначення, яке припадало лише найвизначнішим мистецтвам.

Серед рецензій славного віденського критика Гансліка доволі обширно згадується про виступ Зарицького у Відні в р. 1868; Ганслік каже, що молодий талановитий піаніст і композитор уже добре записаний у Парижі і Львондоні був би безсумнівно і у Відні зробив більше враження, якби не те, що виступив після концертів Антона Рубінштайн. Була це на той час для кожного піаніста некорисна обставина. У тому ж році виступив Зарицький уперше в Варшаві і грав свого польонеза з оркестрою. В р. 1871 по-кликують Зарицького на директора новозаснованого «Музичного Товариства», а в р. 1880 стає він директором Варшавської Консерваторії (Музичного Інституту).

Це заважило на його житті. Відбився від свого народу і вже до смерті служив чужим богам, використовуючи у своїй творчості пребагаті мотиви української народної пісні.

Ця переміна (така зрештою буденна річ у тих часах) небагато йому життю помогла. Російська влада станула на становищі, що австрійський «підданий» не повинен займати державне становище в державі російських царів.

I Зарицький мусів уступити.

Та все ж таки пропав він для нас. Якою славою тішився він за кордоном, як композитор, свідчить те, що його твори видавали такі фірми, як Брайткопф і Гертель у Лейпцигу та Боте і Бок, також Зімрок у Берліні. В цілому світі славний є мазур на скрипку, присвячений Сарасаті-ему, який славний скрипак грав чи не на кожному своєму концерті, а світової слави співачка Маркилина Сембріх-Коханська кінчала кожен свій концерт пісенькою «Між нами ніщо не було», (сама собі акомпаніювала), що очевидно пісню цю рознесло по обох півкулях та зробило одною з найпопулярніших у світі.

Всю творчість Зарицького характеризує добрий смак і деяка аристократична вибагливість. (Увесь рід Зарицьких — шляхотський — гербу Но-вина).

Був він незвичною гордий, себелюбний і не дбав за поширення своеї популярності. Все ж таки був час, коли і в польських і українських домах (де був фортепіан), поруч Мендельсона, Чайковського, Гріга, Двошака і Рубінштайні грали теж і твори Зарицького: як «Chant d' amour» «Баркароля» «Романія», «Chant du printemps» й інші.

Та найпопулярніші були пісні Зарицького хоч до польських текстів, та налихані українською мельодійністю і українським сентиментом. Пісні його вийшли у фірмі Зеневельда.

Якою шедрою рукою роздавали ми сусідам свої таланти. Від покоління, що знало себе «gente Ruthenus natione Polonus» — на стяжці століть — видно цю нитку нашої трагедії по нинішньому... Син Володимира Навроцького син Олександра Мишуги, син Михайла Яцкова і аж страшно вичислювати — всі вони вже не з нами...

Володимир Будзиновський

Дня 28 грудня м. р. помер у Львові Володимир Будзиновський. Уроджений у Переворську в р. 1864, як син нотаря, великого прихильника музики, вже з батьківського domu виніс велику любов до неї та залишився її вірний ціле життя. Покінчивши середні школи в Переворську, а філософічні студії (класична фільольгія) у львівському університеті, водночас львівську консерваторію, зачав у р. 1891 учительську працю в самбірській гімназії. В р. 1900 перенесли його до Перемишля, а рік опісля до Ряшева, де 27 років працював як учитель I гімназії, перей-

шовши на емеритуру, був три роки директором тамошньої приватної жіночої семінарії. В р. 1930 виїхав у Львів, щоби цілковито присвятитися семейному життю та улюбленій музиці.

Велику роль і велики заслуги поклав він для музичного життя тих міст,

Володимир Будзиновський

де жив; — на жаль, трудився майже виключно в польських товариствах чи то в Самборі чи в Ряшеві, де працював четвертину віку як організатор, член оркестри, диригент, прелегант, вкінці як директор музичної школи.

У своїх композиціях цю слідами улюбленого ним Гайдна. Здобув теж велике знання інструментації, чого доказом інструментація його власних і чужих творів.

З пок. В. Будзиновським познайомився я в часі вакансій ферій у р. 1931 у Брюховичах, під Львовом. Хоч був роки цілі відбитий від нашого життя, почував себе українцем і розмови при обіді у Парової вели ми весь сезон лише на тему української музики.

Ст. Чарнецький